

VENDIM
Nr.32, datë 15.2.2010

PËR MIRATIMIN E UDHËZIMIT “PËR NDIHMËN SHTETËRORE PËR MBROJTJEN E MJEDISIT”

Në mbështetje të nenit 17 shkronja “d” të ligjit nr.9374, datë 21.4.2005 “Për ndihmën shtetërore”, të ndryshuar, Komisioni i Ndihmës Shtetërore

VENDOSI:

1. Miratimin e udhëzimit “Për ndihmën shtetërore për mbrojtjen e mjedisit”, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij vendimi.
2. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KRYETAR
Dritan Prifti

UDHËZIM
PËR NDIHMËN SHTETËRORE PËR MBROJTJEN E MJEDISIT

1. HYRJE

Objekti i këtij udhëzimi është përcaktimi i kushteve dhe kriterëve, në përputhje me të cilat mund të lejohet ndihma shtetërore për mbrojtjen e mjedisit.

Objektivi kryesor i kontrollit të ndihmës shtetërore në fushën e mbrojtjes së mjedisit është të sigurojë që masat e ndihmës shtetërore të çojnë në një nivel më të lartë të mbrojtjes së mjedisit, krahasuar me atë që do të arrihej pa ndihmën, si dhe duke marrë parasysh parimin që ndotësi paguan (këtu e më poshtë: “PNP”), të sigurojnë që efektet pozitive të ndihmës të tejkalojnë efektet negative të saj, që kanë të bëjnë me shtrembërimet e konkurrencës.

Veprimtaritë ekonomike mund ta dëmtojnë jo pak mjedisin përmes ndotjes. Në disa raste, në mungesë të ndërhyrjes së shtetit, ndërmarrjet mund të shmangin përballimin e kostos së plotë të dëmit mjedisor që shkaktohet nga veprimtaria e tyre. Si rezultat, tregu nuk arrin të ndajë burimet në mënyrë të efektshme, meqenëse pasojat e jashtme (eksternalitetet negative) të prodhimit nuk merren parasysh dhe nuk përballohen nga vetë, prodhuesi, por përballohen nga shoqëria, si e tërë.

Edhe pse aktualisht ka kufizime në zbatimin e parimit që ndotësi paguan, dështimi rregullator nuk duhet të pengojë dhënësit e ndihmës që të imponojnë kërkesa për mbrojtjen e mjedisit, apo të reduktojnë eksternalitetet negative në masën më të madhe të mundshme.

Ky udhëzim ka të bëjë me masat e ndihmës shtetërore për mbrojtjen e mjedisit, në të gjithë sektorët duke përfshirë edhe sektorët e ndjeshëm. Ai zbërthen, në mënyrë të hollësishme, kriteret e procedurat e përcaktuara në nenin 13/1 të ligjit nr.10 183, datë 29.10.2009 “Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr.9374, datë 21.4.2005 “Për ndihmën shtetërore”” (këtu e më poshtë “Ligji”), që duhet të zbatohen nga dhënësit e ndihmës gjatë hartimit dhe miratimit të planeve për ndihmë shtetërore për mbrojtjen e mjedisit.

Udhëzimi do të zbatohet për të gjitha masat që njoftohen në DNSH, por edhe për vlerësimin e të gjitha ndihmave të panjofuara, për të cilat do të zbatohen dispozitat e ndihmës së paligjshme.

1.1 Instrumenti më i përshtatshëm

Rregulloret dhe instrumentet bazë të tregut janë mjetet më të rëndësishme për arritjen e objektivave mjedisore. Instrumentet e buta, të tilla si vendosja e standardeve vullnetare të mjedisit, si dhe përhapja e teknologjive që përmbushin standardet mjedisore, mund të luajnë një rol të rëndësishëm në këtë drejtim. Megjithatë, edhe në qoftë se gjetja e instrumenteve të përbashkëta politike më të përshtatshme, mund të jetë e komplikuar, ekzistenca e dështimit të tregut ose objektivat politikë nuk mund të justifikojnë automatikisht përdorimin e ndihmës shtetërore.

Sipas PNP, ndotësi duhet të paguajë të gjitha kostot e ndotjes së tij, duke përfshirë kostot e

tërthorta që përballohen nga shoqëria. Për këtë qëllim, legjislacioni i mjedisit mund të jetë një instrument i dobishëm që të rrisë barrën mbi ndotësin. Lidhja me PNP siguron, në teori, që dështimi i tregut, i lidhur me eksternalitetet negative, do të ndreqet. Rrjedhimisht, në qoftë se PNP do të zbatohet plotësisht, ndërhyrja e mëtejshme e shtetit nuk do të jetë e nevojshme për të pasur si rezultat një treg eficient. PNP mbetet rregull kryesor dhe ndihma shtetërore është në fakt një opsion i dytë i mirë. Përdorimi i ndihmës shtetërore në kontekstin e PNP-ve do të lehtësojë ndotësin nga barra e pagesës së kostos së ndotjes së tij. Prandaj, në raste të tilla, ndihma shtetërore nuk mund të jetë instrumenti i duhur.

Megjithatë, në veçanti, kur nuk kryhet zbatimi i plotë i PNP, pra kur niveli ekzistues i mbrojtjes së mjedisit konsiderohet i pakënaqshëm, mund të përdoret instrumenti i ndihmës shtetërore. Ajo mund të ofrojë stimul pozitiv për ndërmarrjet që të kryejnë veprimtari ose të bëjnë investime që nuk janë të detyrueshme dhe që, pa praninë e ndihmës shtetërore, nuk do të merreshin përsipër nga shoqëritë, të cilat kanë për qëllim fitimin.

1.2 Efekti nxitës dhe domosdoshmëria e ndihmës

Ndihma shtetërore për mbrojtjen e mjedisit duhet të çojë në ndryshimin e sjelljes së përfituesit të ndihmës, në mënyrë që niveli i mbrojtjes së mjedisit të jetë më i lartë sesa në rastin e mungesës së ndihmës shtetërore. Megjithatë, investimet të cilat rrisin nivelin e mbrojtjes së mjedisit në të njëjtën kohë mund të rrisin të ardhurat dhe/ose të ulin kostot dhe, kështu, të jenë ekonomikisht atraktive për vetë ndërmarrjen. Prandaj, duhet të vërtetohet nëse investimi në fjalë nuk do të ishte ndërmarrë në mungesë të ndihmës shtetërore.

Objektivi është që të sigurojë se ndërmarrjet, pa ndihmë, nuk do të angazhohen në të njëjtën veprimtari, për shkak të mungesës së përfitimeve prej saj. Analiza e këtij faktori është shumë e rëndësishme për të vlerësuar nëse ndihma shtetërore ka ose jo një efekt nxitës, si dhe për të llogaritur investimet ose kostot shtesë të prodhimit, të nevojshme për të arritur një nivel më të lartë të mbrojtjes së mjedisit.

Investimi mund të jetë i nevojshëm për të përmbushur standardet e detyrueshme mjedisore. Meqenëse ndërmarrja do të duhet të pajtohet me ato standarde në çdo rast, ndihma shtetërore për të përmbushur standardet e detyrueshme, që janë tashmë në fuqi, nuk mund të justifikohet.

1.3 Proporcionaliteti i ndihmës

Ndihma është konsideruar të jetë proporcionale vetëm nëse i njëjti rezultat nuk mund të arrihet pa ndihmën. Përveç kësaj, proporcionaliteti mund të varet nga shkalla e përzgjedhshmërisë së një mase.

Në veçanti, vlera e ndihmës duhet të jetë e kufizuar në minimumin e nevojshëm për të arritur mbrojtjen e kërkuar të mjedisit. Prandaj, kostot e pranueshme të ndihmës për investime janë bazuar në nocionin e kostove (neto) të nevojshme për të përmbushur objektivat mjedisore. Pra, në mënyrë që të përcaktohet se sa ndihmë mund të jepet, të gjitha përfitimet ekonomike që merr ndërmarrja nga investimi, në parim, duhet të zbriten nga kostot shtesë të investimeve.

Në mënyrë që ndihma të jetë proporcionale, Komisioni konsideron se vlera e ndihmës, normalisht, duhet të jetë më e vogël se kostot e pranueshme për investimin. Vetëm në rastet kur ndihma për investim është dhënë nëpërmjet një procesi të prokurimit publik, vërtet konkurrues dhe mbi bazën e kriterëve të qarta, transparente dhe jodiskriminuese - duke siguruar në mënyrë efektive që ndihma të jetë e kufizuar në minimumin e nevojshëm për të arritur përfitime mjedisore - shumën e ndihmës mund të arrijë 100% të kostos së pranueshme të investimeve. Në rrethana të tilla, mund të supozohet se ofertat përkatëse pasqyrojnë të gjitha përfitimet e mundshme që mund të vijnë nga investimet shtesë.

Për disa masa, të tilla si: ndihma për mjedisin në formën e përjashtimit ose uljes së taksave, proporcionaliteti duhet të sigurohet nëpërmjet kushteve dhe kriterëve për dhënien e përjashtimeve dhe uljes, që të sigurojë se përfituesi nuk merr përparësi të tepruar dhe se karakteri përzgjedhës i masës është i kufizuar në minimumin e mundshëm.

Për ndërmarrjet e vogla dhe të mesme, kostoja e arritjes së mbrojtjes së mjedisit shpesh është më e lartë, në terma relativë, krahasuar me madhësinë e veprimtarisë së tyre. Përveç kësaj, aftësia SME-ve për të përballuar shpenzime të tilla është, shpesh, e kufizuar nga papërsosmëria e tregut të kapitaleve. Për këtë arsye, si dhe për shkak të një rreziku më të vogël të shtrembërimeve serioze të

konkurrencës kur përfituesi është ndërmarrje e vogël apo e mesme, për këto ndërmarrje, mund të përligjet një bonus për disa lloje të ndihmës.

Përveç kësaj, dhënësit e ndihmës duhet të sigurojnë efektshmërinë e kostove në arritjen e përfitimeve mjedisore, për shembull, duke propozuar plane ndihme, në të cilat kostot e jashtme të shmangura, zënë një peshë të rëndësishme krahasuar me vlerën e ndihmës. Sidoqoftë, kostot e jashtme mund të përdoren si bazë për të përcaktuar vlerën e ndihmës shtetërore vetëm në raste tepër të veçanta. Normalisht, në mënyrë që të sigurohet një nxitje e mjaftueshme për ndërmarrjet që të ndryshojnë sjelljen, vlerat e ndihmës duhet të jenë të lidhura drejtpërsëdrejti me koston që duhet të përballohet nga vetë ndërmarrja.

1.4 Kufizimi i efektit negativ të ndihmës së mjedisit, në mënyrë që bilanci i përgjithshëm të jetë pozitiv

Në qoftë se masat e ndihmës shtetërore për mjedisin janë të përcaktuara qartë, sidomos duke kundërpeshuar kostot aktuale shtesë të lidhura me një nivel më të lartë të mbrojtjes së mjedisit, rreziku që ndihma të shtrembërojë konkurrencën, përgjithësisht, është i kufizuar. Në rastet kur ndihma nuk është e nevojshme ose nuk është në përpjesëtim për atë që kërkohet për arritjen e një objektivi të caktuar, ajo është e dëmshme për konkurrencën. Veçanërisht të tilla janë rastet kur ndihma të çon në:

- a) mbajtjen në qarkullim të ndërmarrjeve joeficiente;
- b) shtrembërimin e incentivave për zhvillim dinamik / derdhja jashtë e mbeturinave;
- c) krijimin e fuqisë së tregut të ose të praktikave antikonkurrese/përrjashtuese;
- d) ndryshimin artificial të këmbimeve tregtare apo të vendit të prodhimit.

Në disa raste, masat ndikojnë në funksionimin e tregut për të favorizuar, në dobi të përgjithshme të mjedisit, disa prodhime që përmbushin standardet mjedisore ndaj të tjerave, më tepër ndotëse. Si rezultat i masave të tilla, prodhuesit e produkteve ekologjike, në fjalë, do të jenë në gjendje të përmirësojnë pozitën e tyre në treg, në raport me konkurrentët që ofrojnë produkte më të dëmshme për mjedisin. Në vlerësimin e këtyre rasteve, DNSH dhe KNSH do të marrin parasysh efektin e përgjithshëm mjedisor të masës, si dhe pozicionin në treg dhe, për rrjedhim edhe fitimet e ndërmarrjeve që nuk kanë përfituar prej saj. Sa më i vogël të jetë efekti i pritshëm mjedisor i masës në fjalë, aq më e rëndësishëm është verifikimi i ndikimeve që ajo mund të ketë në treg.

2. PËRKUFIZIME

Për qëllim të këtij udhëzimi, termat e mëposhtëm kanë këto kuptime:

1. “Mbrojtje e mjedisit” është çdo veprim që synon parandalimin dhe kufizimin e dëmtimeve fizike nga veprimtaritë e përfituesit, për të zvogëluar rrezikun e një dëmtimi të tillë, ose që çon në përdorimin efikas të burimeve natyrore, duke përfshirë masat e kursimit të energjisë dhe përdorimin e burimeve të rinovueshme të energjisë.

2. “Burimet e rinovueshme të energjisë” janë burimet e rinovueshme, jofosile të energjisë, të tilla si: era, energjia diellore, burimet gjeotermale, valët, baticat, instalimet hidrike, biomasa, gazrat që çlirohen nga vendet e ruajtjes së mbeturinave, gazrat që çlirohen nga fabrikat e trajtimit të mbetjeve urbane, si dhe biogazet.

3. “Energjia nga burimet e rinovueshme” është energjia e prodhuar nga impiante që përdorin vetëm burimet e energjisë së rinovueshme, si edhe pjesa, në termat e fuqisë kalorifike, të energjisë së prodhuar nga burimet e energjisë së rinovueshme në impiantet hibride, të cilat përdorin edhe burime konvencionale të energjisë. Ajo përfshin energjinë elektrike të rinovueshme, të përdorur për mbushjen e sistemeve të magazinimit, por përjashton energjinë elektrike, të prodhuar si rezultat i sistemeve të ruajtjes.

4. “Bashkëgjenerim” është prodhimi i kombinuar e me efikasitet të lartë i energjisë dhe nxehtësisë/gjenerimi i njëhershëm nga një proces i vetëm i energjisë termike dhe energjisë elektrike dhe/ose mekanike.

5. “Zonë e ndotur” është vendi ku vërtetohet prania e lëndëve të rrezikshme, të shkaktuara nga njeriu, në një nivel të tillë që, për shkak të përdorimit të tokës në të tashmen apo në të ardhmen, përbën një rrezik të madh për shëndetin e njeriut apo mjedisin.

6. “Ndotës” është kushdo që, drejtpërdrejt ose tërthorazi, dëmton mjedisin apo krijon kushte që çojnë në dëme të tilla.

7. “Parimi ndotësi paguan” do të thotë se shpenzimet për ndotjen duhet të përballohen nga

ndotësi që shkakton ndotjen, përveç rasteve kur shkaktari i ndotjes nuk mund të identifikohet apo nuk mund të jetë përgjegjës sipas legjislacionit në fuqi. Në këtë rast, ndotja është dëmi i shkaktuar nga ndotësi, drejtpërdrejt ose tërthorazi, duke dëmtuar mjedisin ose duke krijuar kushte të përshtatshme për krijimin e dëmeve të tilla, në mjedisin rrethues apo në burimet natyrore.

8. “Mbetje” janë lëndët, objektet ose pjesë të tyre, që përcaktohen nga autoriteti përgjegjës, të cilat nuk përdoren më ose që pronari do t'i largojë. Mbetjet vlerësohen si të tilla, për sa kohë që materialet e nxjerra prej tyre ose energjia e prodhuar nuk përfshihet në procesin e prodhimit.

9. “Ndërmarrje” është çdo person fizik ose juridik, privat ose publik, që kryen veprimtari ekonomike.

3. NDIHMA SHETETËRORE PËR MBROJTJEN E MJEDISIT

Neni 13/1 i ligjit përcakton se ndihma për mbrojtjen e mjedisit mund të jepet vetëm për:

1. investim për nxitjen e energjisë nga burime të rinovueshme të energjisë;

2. investim për menaxhimin e mbetjeve të ndërmarrjeve të tjera, përfshirë këtu ripërdorimin, riciklimin dhe kthimin;

3. investim për ndërmarrjet, që merren me riparimin e dëmeve mjedisore, duke rehabilituar zonat e ndotura;

4. investim për prodhimin e kombinuar e me efikasitet të lartë të energjisë dhe nxehtësisë.

3.1 Ndhimë për burimet e rinovueshme të energjisë

Investimet për mjedisin dhe ndihma për nxitjen e prodhimit të energjisë nga burime të rinovueshme është në përputhje me nenin 13/1 shkronja “a” të ligjit, nëse përmbushen kushtet e parashikuara në të. Kjo lloj ndihme adreson dështimin e tregut të lidhur me eksternalitetet negative, duke krijuar stimuj të veçantë për të rritur pjesën e energjisë së prodhuar nga burimet e rinovueshme, kundrejt totalit të prodhimit të saj. Rritja e përdorimit të burimeve të energjisë së rinovueshme është një nga prioritetet mjedisore, që pritet të luajë një rol të rëndësishëm në përmbushjen e objektivave për zvogëlimin e emetimeve të gazrave që shkaktojnë “efektin serë”. Ndhimë për investim dhe/ose operacionale për prodhimin e biokarburanteve lejohet vetëm për biokarburantet e qëndrueshme.

3.1.1 Intensiteti i ndihmës

Intensiteti i ndihmës nuk duhet të tejkalojë 45% të kostos së pranueshme për investime.

Nëse ndihma për investim për burimet e rinovueshme të energjisë i jepet ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme, intensiteti i ndihmës mund të rritet me 10 për qind për ndërmarrjet e mesme dhe 20 për qind për ndërmarrjet e vogla, siç është përcaktuar në tabelë.

Ndërmarrjet	Intensiteti i ndihmës për burimet e rinovueshme të energjisë
E vogla	65%
Të mesme	55%
Të mëdha	45%

3.1.2 Kostot e pranueshme

Kostot e pranueshme të investimit për energjinë e rinovueshme, duhet të jenë të kufizuara deri në koston shtesë të investimeve, që duhet të përballohet nga përfituesi, krahasuar me një impiant konvencional ose me një sistem tradicional ngrohjeje me kapacitet të njëjtë, në kushtet e prodhimit efektiv të energjisë.

Kostot e pranueshme duhet të llogariten neto nga çdo përfitim operacional dhe nga kostot operacionale, që lidhen me investimet shtesë për burimet e rinovueshme të energjisë dhe që krijohen gjatë pesë viteve të para të investimit.

3.2 Ndhimë për menaxhimin e mbetjeve

Ndhimë për investime në mjedis për menaxhimin e mbetjeve të ndërmarrjeve të tjera, duke përfshirë veprimtarinë e ripërdorimit, riciklimit dhe përpunimit, do të konsiderohet në përputhje me nenin 13/1 shkronja “b” të ligjit, me kusht që kjo veprimtari të jetë në përputhje me klasifikimin hierarkik të parimeve të menaxhimit të mbetjeve. Kjo ndihmë ka për qëllim të japë stimuj individualë për të arritur objektivat mjedisore të lidhura me menaxhimin e mbetjeve. Objektivi parësor është të bëjë ndarjen e gjenerimit të mbetjeve nga veprimtaritë ekonomike, në mënyrë që procesi i zhvillimit

ekonomik të vendit të mos shoqërohet me shtimin e mëtejshëm të mbetjeve.

Në këto kushte, ndihma për investim për menaxhimin e mbetjeve të ndërmarrjeve të tjera, duke përfshirë ripërdorimin, riciklimin dhe kthimin, jepet nëse përmbushet secili nga kushtet e mëposhtme:

i) Investimi ka për qëllim zvogëlimin e ndotjes së prodhuar nga ndërmarrjet e tjera (ndotësit) dhe nuk shtrihet në ndotjen e krijuar nga përfituesit e ndihmës.

ii) Ndhimja nuk e çliron ndotësin, në mënyrë të tërthortë, nga një barrë që ai duhet të mbulojë në zbatim të ligjit ose nga një barrë që duhet të konsiderohet si një kosto normale e ndërmarrjes për ndotësit.

iii) Investimi shkon përtej "situatës aktuale" ose nëse përdor teknologjitë konvencionale në mënyrë novatore.

iv) Materialet e trajtuara, në rast se nuk kryhet investimi, do të depozitohen ose do të trajtohen në një mënyrë më pak miqësore me mjedisin.

v) Investimi nuk çon në rritjen e kërkesës për riciklimin e materialeve, pa rritur më parë kërkesën për grumbullimin e këtyre materialeve.

3.2.1 Intensiteti i ndihmës

Intensiteti i ndihmës nuk duhet të tejkalojë 50% të kostos së pranueshme për investim.

Nëse ndihma për investim për administrimin e mbeturinave i jepet ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme, intensiteti i ndihmës mund të rritet me 10 për qind për ndërmarrjet e mesme dhe me 20 për qind për ndërmarrjet e vogla, siç përcaktohet në tabelë.

Ndërmarrjet	Intensiteti i ndihmës për administrimin e mbetjeve
E vogla	70 %
Të mesme	60%
Të mëdha	50%

3.2.2 Kostot e pranueshme

Kostot e pranueshme duhet të kufizohen vetëm në kostot shtesë të investimeve, të nevojshme për të realizuar një investim që sjell menaxhimin e mbetjeve dhe që përballohen nga përfituesi, në krahasim me investimet e referencës, pra me një prodhim konvencional, me kapacitet të njëjtë, i cili nuk përfshin administrimin e mbetjeve. Kostoja e një investimi të tillë reference duhet të zbritet nga kostot e pranueshme.

Edhe në këtë rast, kostot e pranueshme duhet të llogariten neto nga çdo përfitim operacional dhe nga kostot operationale, që lidhen me investimet shtesë dhe që krijohen gjatë pesë viteve të para të këtij investimi.

3.3 Ndhimja për rehabilitimin e zonave të ndotura

Ndhimja për investim që u jepet ndërmarrjeve për riparimin e dëmit mjedisor, duke rehabilituar vendet e ndotura, do të konsiderohet në përputhje me nenin 13/1 shkronja "c" të ligjit, me kusht që të sjellë përmirësim të mbrojtjes së mjedisit. Dëmtimi i mjedisit mbulon dëmtimin e cilësisë së tokës ose të ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore. Kjo lloj ndihme synon të krijojë një nxitje individuale për të balancuar efektet e eksternaliteteve negative, dhe kur nuk është e mundur, të identifikojnë ndotësin dhe ta detyrojë atë të paguajë për riparimin e dëmit mjedisor që ka shkaktuar. Në raste të tilla, ndihma shtetërore mund të justifikohet nëse kostoja e rehabilitimit është më e lartë sesa rritja e vlerës së zonës së ndotur.

Nëse ndotësi është identifikuar në mënyrë të qartë, atëherë ai duhet të financojë rehabilitimin në përputhje me parimin "ndotësi paguan" dhe nuk mund të përfitojë asnjë ndihmë shtetërore.

Personi përgjegjës për punën mund të përfitojë ndihmë, nëse ndotësi nuk është identifikuar ose nuk është në gjendje të përballojë shpenzimet.

3.3.1 Intensiteti i ndihmës

Ndhimja për rehabilitimin e vendeve të ndotura mund të arrijë deri në 100% të kostove të pranueshme. Shuma totale e ndihmës, në asnjë rrethanë, nuk mund të tejkalojë shpenzimet aktuale të ndërmarrjes.

3.3.2 Kostot e pranueshme

Kostot e pranueshme janë të barabarta me kostot për punën rregulluese, duke u zbritur rritjen e vlerës së tokës. Të gjitha shpenzimet e kryera nga ndërmarrja për rehabilitimin e tokës, nëse ato mund të pasqyrohen si asete fikse në bilanc, do të klasifikohen si investime të pranueshme, në rastin e rehabilitim të vendeve të ndotura.

3.4 Ndhimja për prodhimin e kombinuar e me efikasitet të lartë të energjisë dhe nxehtësisë

Kjo ndihmë e lidh dështimin e tregut me ekstenalitetet negative, duke krijuar stimuj të veçantë për të përmbushur objektivat mjedisore për sa i takon kursimit të energjisë.

Ndhimja për investimet mjedisore dhe ndihma operacionale për prodhimin e kombinuar e me efikasitet të lartë të energjisë dhe nxehtësisë, do të konsiderohet në përputhje me nenin 13/1, shkronja “d” të ligjit, me kusht që:

a) njësia e re, e ngritur për prodhimin e kombinuar e me efikasitet të lartë të energjisë dhe nxehtësisë, do të sjellë kursimin me përparësi të energjisë, krahasuar me prodhimin prej njësive të veçanta;

b) përmirësimi i një njësie ekzistuese prodhimi të kombinuar e me efikasitet të lartë të energjisë dhe nxehtësisë ose konvertimi i një njësie gjeneruese energjie ekzistuese në një njësi prodhimi të kombinuar e me efikasitet të lartë të energjisë dhe nxehtësisë sjell kursimin e energjisë krahasuar me gjendjen fillestare.

3.4.1 Intensiteti i ndihmës

Intensiteti i ndihmës nuk duhet të tejkalojë 45% të kostos së pranueshme për investime.

Nëse ndihma për investim për prodhimin e kombinuar e me efikasitet të lartë të energjisë dhe nxehtësisë do jepet për ndërmarrjet e vogla dhe të mesme, intensiteti i ndihmës mund të rritet me 10 për qind, për ndërmarrjet e mesme dhe me 20 për qind për ndërmarrjet e vogla, siç përcaktohet në tabelë.

Ndërmarrjet	Intensiteti i ndihmës për prodhimin e kombinuar të energjisë
E vogla	65%
Të mesme	55%
Të mëdha	45%

3.4.2 Kostot e pranueshme

Kostot e pranueshme duhet të kufizohen deri në koston shtesë të investimeve të nevojshme, për të realizuar një prodhim të kombinuar e me efikasitet të lartë të energjisë dhe nxehtësisë, me efikasitet të lartë, krahasuar me një investim reference.

Kostot e pranueshme duhet të llogariten si neto prej çdo përfitimi operacional dhe kostove operacionale të lidhura me investimet shtesë dhe që lindin gjatë pesë viteve të para të këtij investimi.

3.4.3 Ndhimja operacionale

Ndhimja operacionale mund të jepet për prodhimin e kombinuar e me efikasitet të lartë të energjisë dhe nxehtësisë, në bazë të rregullave për ndihmën operacionale, të përcaktuara në nenin 7 të rregullores “Për kushtet dhe procedurat e dhënies së ndihmës rajonale”. Ajo mund të jepet:

a) Për ndërmarrjet që shpërndajnë njëkohësisht energji elektrike dhe ngrohje për publikun, ku kostoja për prodhimin e energjisë elektrike ose ngrohjes tejkalon çmimin e tregut. Vendimi për të përcaktuar nëse ndihma është e nevojshme, do të bazohet në shpenzimet dhe të ardhurat, që rezultojnë nga prodhimi dhe shitja e energjisë elektrike ose ngrohjes.

b) Për përdorim industrial të prodhimit të kombinuar të energjisë elektrike dhe ngrohjes, ku kostoja e prodhimit të një njësie të energjisë, duke përdorur këto teknika, tejkalon çmimin e tregut për një njësi të energjisë konvencionale. Kostoja e prodhimit mund të përfshijë normën e kthimit të kapitalit, por, në këtë rast, çdo fitim i ndërmarrjes nga prodhimi i nxehtësisë, duhet të zbritet nga shpenzimet totale të prodhimit.

Nëse ndihma për investim jepet nëpërmjet një procesi konkurrues tenderi mbi bazën e kriterëve të qarta, transparente dhe jodiskriminuese, duke siguruar në mënyrë efektive që ndihma të jetë e kufizuar në minimumin e nevojshëm për shpërndarjen maksimale të energjisë së rinovueshme për nxitjen e energjisë nga burime të rinovueshme të energjisë, ose në minimumin e nevojshëm për

arritjen e kursimit maksimal të energjisë për ndihmën shtetërore për prodhimin e kombinuar e me efikasitet të lartë të energjisë dhe nxehtësisë, intensiteti i ndihmës mund të arrijë deri në 100% të kostos së pranueshme të investimeve.

Procesi i tenderit duhet të jetë jodiskriminues dhe të sigurojë pjesëmarrjen e një numri të mjaftueshëm ndërmarrjesh. Buxheti, që lidhet me procesin e tenderit duhet të jetë detyrues dhe i përcaktuar, në kuptimin që jo të gjithë pjesëmarrësit mund të përfitojnë ndihmë dhe ndihma duhet të jepet në bazë të ofertës fillestare të paraqitur nga ofertuesit, duke përjashtuar negociatat pasuese.